

Broj: 03- 1472/16
Podgorica, 26.12.2016. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

PODGORICA

Na osnovu člana 18 stav 1 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11 i 32/14), podnosim

INICIJATIVU

za izmjenu člana 2 Pravilnika o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode ("Službeni list Crne Gore", br. 52/12)

Obrazloženje

Pravilnikom o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode ("Službeni list CG", br. 52/12), članom 2 propisano je:

"Površina prostorija za zadržavanje jednog lica, bez opreme i sanitarnog dijela, ne može biti manja od 5 m², a ako su prostorije za zadržavanje namijenjene za više lica, njihova površina za svako sljedeće lice mora biti veća za 1 m².

Visina prostorija za zadržavanje mora biti najmanje 2,5 m.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, prilikom adaptacije postojećih prostorija za zadržavanje dozvoljena su sljedeća odstupanja:

- 1) površina prostorija za zadržavanje može biti manja za najviše 15%;
- 2) visina prostorija za zadržavanje može biti manja za najviše 10%."

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je sagledavajući cjelokupno stanje u prostorijama za zadržavanje Uprave policije, u pogledu ispunjenosti standarda Evropskog Komiteta za sprečavanje mučenja (CPT-a), u izvještajima Nacionalnog preventivnog mehanizma, ustanovio da jedan broj soba u prostorijama za zadržavanje Uprave policije ne ispunjava uslove u odnosu na površinu i dimenzije koje predviđaju ti standardi, prema kojima "prostorija namijenjena jednoj osobi u policijskom pritvoru poželjno je da ima 7 m², da bude 2 ili više metara od zida do zida i 2,5m između poda i plafona." Evropski sud za ljudska prava je takođe usvojio ovaj standard CPT-a kao mjerodavan¹.

¹ U presudi Schebet v. Russia, App.No.16074/07(2008), paragrafi 84-96. Sud je našao da je učinjena povreda člana 3 Evropske Konvencije kada je jedna žena zadržana 34 dana na moskovskom aerodromu Domodedovo u ćeliji veličine 4m² [.....]. Takvi uslovi su, po nalaženju Suda "nečovječni i ponižavajući."

U presudi br. I / v. *Bulgaria*, 44082/98, 9. jun 2005. godine, vezano za uslove u vezi s boravkom u pritvoru, Sud je zapazio da je podnosilac bio pritvoren tri dana u ćeliji od šest kvadratnih metara u kojoj su izvjesno bila još tri do četiri pritvorenika. Sud smatra da uslovi pritvora kojima je podnosilac bio podvrgnut, predstavljaju nečovječno i ponižavajuće postupanje u suprotnosti sa članom 3 Evropske Konvencije.

U Posebnom izvještaju o stanju prostorija Uprave policije za zadržavanje lica lišenih slobode, Informaciji o postupanju Uprave policije po preporukama Zaštitnika, datim u Posebnom izvještaju i Izvještaju o radu Zaštitnika iz 2011. godine, Zaštitnik je ukazao da jedan broj prostorija za zadržavanje ne ispunjava uslove koje je predviđao, tada važeći, Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode ("Službeni list RCG", broj 57/06). Članom 3 tog Pravilnika bilo je predviđeno da "Prostorije za zadržavanje moraju imati adekvatnu površinu, zavisno od broja lica koja u njima borave. Površina po jednom licu ne može biti manja od 5m², pri čemu rastojanje od zida do zida mora biti najmanje 2m, rastojanje od poda do plafona u prostoriji mora biti najmanje 2,5m, kako bi se obezbijedila odgovarajuća kubatura vazduha".

Po preporukama Zaštitnika datim u navedenim izvještajima Zaštitnika, koji se temelje na standardima CPT-a nije postupljeno u odnosu na dimenzije i površinu prostorija za zadržavanje.

Međutim, donijet je novi Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode ("Službeni list Crne Gore", br. 52/12, od 12.10.2012. godine), koji, iako je stavom 1 neznatno unaprijeđen, dodavanjem stava 3 predstavlja lošije rješenje u pogledu usaglašenosti sa standardima CPT-a., odnosno njihovo derogiranje. Ako se tome doda činjenica da su prostorije za zadržavanje u CB Podgorica 2010. godine u poređenju sa drugim CB i OB, u potpunosti upodobljene navedenim standardima, sriječemo se sa problemom više - nejednakim uslovima, odnosno tretmanom lica lišenih slobode u drugim CB i OB na teritoriji Crne Gore, što je neprihvatljivo.

Zaštitnik je i u Izvještajima NPM-a za 2014-tu i 2015-tu godinu, konstatovao da i dalje veliki broj prostorija za zadržavanje (osim CB Podgorica) ne ispunjava uslove u pogledu kvadrature i dimenzija koje preporučuje CPT za policijske pritvore.

Donošenjem novog pravilnika o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode iz 2012. godine, sam propis koji je upodobljen sa stanjem na terenu, ne oslobađa, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Upravu policije od obaveze da se prostorije upodobu CPT standardima i da postupe po preporukama Zaštitnika datim u ranijim izvještajima.

S tim u vezi, odredbe člana 2 Pravilnika potrebno je usaglasiti sa međunarodnim standardima.

S poštovanjem,

Z A Š T I T N I K
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Šučko Baković s.r.

